

REDACTIONEEL

Dwaalgasten

*Fred Wester**

IJsheiligen, kent u die uitdrukking? Het dateert uit de tijd dat het leven nog netjes geordend was volgens een religieus wereldbeeld, en dus ook de natuur zich aan die orde moest houden. De ijsheiligen markeren de periode van de overgang in het voorjaar naar minder koude nachten, waarin al warme perioden kunnen voorkomen en veelal plotseling omslag naar kouder weer kan plaatsvinden, vanwege de nabijheid van de nog koude zee. Het is een periode waarin dwaalgasten uit het Noorden en Zuiden langskomen, bloeiende vruchtbomen beschermd moeten worden tegen nachtvorst, en ook de periode waarin nieuwe aanplant wordt aangebracht. De voorzichtige hovenier wacht daarmee tot na de ijsheiligen (11 tot 14 mei), omdat nachtvorst dan niet meer wordt verwacht. Tot de ijsheiligen behoren Servaes (14 mei) uit Maastricht en ook Bonifatius, niet die uit Dokkum (ook een dwaalgast, daar wisten de Friezen wel raad mee), maar die uit Tarsus. Dit jaar doen zij hun naam geen eer aan, want de temperatuur is net zo aangenaam als het naar verwachting is als u dit alles tot u neemt.

Een beetje buiten de orde dus, en dat is ook het geval met het nummer van KWALON dat u nu leest. Doorgaans bestaat een KWALON-nummer uit zeven tot tien rubrieken, maar door invallende vorst, of wellicht plotselinge droogte, is een deel van de jonge aanplant niet of niet helemaal tot wasdom gekomen. Als tuinier moet je streng zijn, want wat niet op eigen kracht overeind blijft, kan in de tuin niet gedijen. Dus hebben we een beroep gedaan op gestaalde kaders, waarvan de producten in nacht en ontij een houvast geven aan de gedesoriënteerde onderzoeker.

Dat geldt zeker voor de bijdrage van Adri Smaling over de probleemstelling. Doorgaans wordt de jonge onderzoeker op het hart gedrukt dat de vraagstelling duidelijk moet zijn, omdat het onderzoek al moeilijk genoeg is. Voor kwalitatief onderzoek, maar daar niet alleen, is dat niet altijd het goede advies. Al te veel precisie is in bepaalde omstandigheden ook een nadeel en dat brengt Smaling ertoe een loflied te zingen op vaagheid en *sensitizing concepts!*

Kopiëren en aan je promotor voorleggen, en genieten van de schrik in zijn ogen!

Dan is het tijd voor verandering, iets wat de ijsheiligen eigenlijk symboliseren. Kun je verandering onderzoeken? Jazeker, maar geldt dat ook voor organisaties in verandering, onderzoek waarbij tegenwoordig veelal ook de cliënten van de organisatie worden betrokken? Hoe gaat dat dan en is dat ook mogelijk als het

* Prof. dr. Fred Wester is hoogleraar Communicatiewetenschap aan de Radboud Universiteit te Nijmegen en voorzitter van KWALON, het platform voor kwalitatief onderzoek. E-mail: f.wester@maw.ru.nl.

gaat om cliënten met verstandelijke beperkingen? Hier wordt heel wat overhoopgehaald en wat dat betekent voor het onderzoek wordt door Yvonne Timmermans en Annemiek Stoopendaal besproken.

Discussie en dialoog hebben dit keer te maken met het spoor van Malinowski. Etnografen zijn gewend om voor elke variatie in de culturele flora en fauna een eigen theater op te richten, waar de sociologica van deze levenswijze tot haar recht komt. Dat roept een wereld op van verre en vreemde volken, maar steeds vaker ook hoe vreemd het er eigenlijk aan toegaat in onze eigen streken. De antropologie wordt steeds meer een beschrijving van de multiële werkelijkheid van onze eigen wereld. Dat roept de vraag op wat de grenzen zijn van deze etnografische toverlantaarn. Harald Warmelink doet verslag van zijn onderzoek in de virtuele wereld van *EVE Online*. Gamen en onderzoeken: gaat dat samen en kun je daarbij gebruik maken van de veldwerkvaardigheden die gebruikelijk zijn onder antropologen? In discussie met Joost Beuving en Fred Wester worden methodische, theoretische en filosofische posities niet geschuwd!

Daarmee kan de kwali-onderzoeker weer een paar maanden vooruit. Als uitsmijter zijn er nog recensies over onderzoek naar macht, ethiek in onderwijsonderzoek en bouwstenen voor kwalitatieve analyse. En er zijn meerdere berichten uit het veld over hergebruik van interviewdata, *slow science* en onderbelichte thema's in kwalitatief onderzoek.

Daar komen we de zomer wel mee door!